

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/183510,Stefan-Bialek-Losy-pplk-Karola-Rommla-w-czasie-II-wojny-swiatowej.html>

01.03.2026, 11:58

[Następny](#)

[Powrót](#)

Stefan Białek: Losy ppłk. Karola Rómmela w czasie II wojny światowej

Podpułkownik Karol Rómmel (1888–1967) to postać znana i niezwykle dla Polski zasłużona, człowiek wielu talentów i jednej prawdziwej pasji, którą było jeździectwo. Prawie wcale nie mówi się natomiast o jego losach w okresie II wojny światowej.

07.03.2026

[Gestapo](#) [Okupacja niemiecka](#) [Represje](#) [Wojna obronna 1939](#)

Karol Rómmel wywodził się z rodu baronów kurlandzkich. Był synem Alfonsa Rummla, wyższego oficera armii carskiej i Marii z Marcinkiewiczów. Ukończył Korpus Kadetów w Odessie i Pawłowską Junkierską Szkołę Piechoty w Petersburgu, gdzie studiował też malarstwo batalistyczne i rysunek na Akademii Sztuk Pięknych. Służbę w armii rosyjskiej zakończył w 1917 r. jako pułkownik.

Chcąc wyrazić swe przywiązanie do odradzającej się Polski, tak jak jego brat Juliusz, późniejszy generał, zaczął pisać rodowe nazwisko przez „ó”. Latem 1919 r. wstąpił w szeregi Wojska Polskiego, zweryfikowany w stopniu majora. W czasie wojny polsko-bolszewickiej, w sierpniu 1920 r., objął dowództwo 8. Pułku Ułanów, lecz jeszcze w tym samym miesiącu został ranny w bitwie stoczonej z oddziałami Siemiona Budionnego pod Artasowem. Za męstwo w walce, połączone z narażeniem życia, został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Służbę wojskową zakończył w grudniu 1929 r.

Olimpijczyk

Był zwolennikiem i propagatorem naturalnej włoskiej szkoły jazdy. Od 1910 r. uczestniczył w zawodach hippicznych. W latach dwudziestych XX w. wielokrotnie reprezentował Polskę w prestiżowych konkursach i wyścigach międzynarodowych. Indywidualnie i drużynowo uczestniczył w konkurencjach jeździeckich podczas igrzysk olimpijskich w Sztokholmie (1912, jako reprezentant Rosji), Paryżu (1924) i Amsterdamie (1928), gdzie w drużynie z Michałem Woysym-Antoniewiczem i Józefem Trenkwaldem, zdobył brązowy medal w Wszechstronnym konkursie konia wierzchowego na koniu Donneuse. Równocześnie od 1920 r. szkolił też innych polskich olimpijczyków.

W latach trzydziestych kilkakrotnie stawał na podium indywidualnych mistrzostw Polski w skokach przez przeszkody, które dwa razy wygrał. Osiągał też liczne sukcesy w gonitwach przeszkodowych i płotowych. W latach 1937–1939 był organizatorem i kierownikiem klubu jeździeckiego w Łodzi. W 1938 r. wydał i samodzielnie zilustrował książkę *Zaprawa i jazda wyścigowa*.

Powrót z tułaczki

Z biogramu opublikowanego w Wielkiej Encyklopedii PWN wynika, że Rómmel uczestniczył w działaniach wojennych przeciwko wojskom niemieckim w 1939 r. Nie wiadomo skąd pochodzi ta

informacja. U schyłku lat czterdziestych, zeznając przed komunistycznym sądem, Rómmel stwierdził tylko enigmatycznie, iż w roku 1939 powrócił do Łodzi z tułaczki. Trudno to interpretować jako potwierdzenie jego udziału w kampanii, zważywszy, że występował jako oskarżony, a z uwagi na postawiony mu zarzut, o którym będzie jeszcze mowa, podkreślenie osobistego zaangażowania w walkę z hitlerowskimi najeźdźcami powinno działać na jego korzyść.

Krótko po zakończeniu wspomnianej tułaczki łódzkie mieszkanie Karola Rómmela i jego żony Marii (z d. Zwierzchowskiej) zajęli oddający się prymitywnym rozrywkom oficerowie SS, którzy udostępnili dotychczasowym gospodarzom tylko jeden z czterech pokoi. W marcu 1940 r. miejsce esesmanów zajęli funkcjonariusze policji konnej. Problemy te były jednak tylko mglistą zapowiedzią kolejnych, znacznie dotkliwszych, represji.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Gestapo, Okupacja niemiecka, Represje, Wrzesień 1939

Artykuł